

سرمقاله

همین هست که هست

سیدمصطفی هاشمی طبا

وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌گوید بودجه بدون کسری بسته شده و رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت حرف‌هایی می‌زند که مفهوم نیست و رئیس سازمان برنامه و بودجه افزایش مالیات بر ارزش‌افزوده را ضد تورم می‌خواند و واردات اتومبیل را برای کم‌شدن مصرف بنزین می‌داند و معاون اجرایی رئیس‌جمهور بدون آنکه از اقتصاد چیزی بداند، چند جمله تئوری از اقتصاددانان را نقل و آن را عامل بهبود معیشت مردم می‌خواند و از اینکه مجری سؤال را تکرار می‌کند، ناراحت می‌شود و تندی می‌کند. کاش حداقل کمی زبان لَین و رویی فرخنده داشت. حال شخص رئیس‌جمهور در مجلس می‌گوید دولتی که معیشت مردم را نتواند تامین کند، نباید باشد، با بیان این حرف و ماندن ایشان، یعنی آنکه می‌توانند معیشت مردم را تامین و حتی بهتر کنند و طلیعه آن هم افزایش حقوق ۲۰ درصد در مقابل تورم ۴۵ درصد تا ۵۰ درصد است. می‌خواستم خدمت ایشان عرض کنم که نه‌تنها شما نمی‌توانید چنین کنید و نباید هم بتوانید، بلکه دولت‌های گذشته و هر آن کس که در آینده بیاید، حتی اگر با دشمنان به تفاهم برسد و با آنان دوست شود و تحریم‌ها هم برداشته شود، نمی‌تواند چنین کاری کند. حال چگونه این دولت می‌تواند در بحبوحه تحریم‌ها و رو به بدتر شدن آن چنین سخنانی را به زبان بیاورد. من از ساختار سیاسی کشور صحبت نمی‌کنم، زیرا به قولی حداقل‌گرا هستم نه حداکثر‌خواه. چگونه دولتی که کشورش تحریم است، در داخل چنین شلختگی اقتصادی و اجتماعی را تحمل می‌کند و جرئت اصلاح آن را ندارد، می‌تواند به معیشت مردم سروسامان دهد. اگر تحریم‌ها به دست دشمنان است، مهار کار داخلی که علی‌القاعده باید به دست خودمان باشد، مگر آنکه نفوذی‌ها کاری می‌کنند کارستان! دولت به جای ماله‌کشی و حرف‌زدن از مشکلات، به برخی ریشه‌ها بپردازد. شاید با اصلاح آنها کمی مرهم بر زخم دل‌ها بگذارد. نمونه‌ها را ببینیم. دولت و بانک مرکزی آن چون خودتحریمی کرده‌ایم و مقررات افای‌تی‌اف را بر خلاف همه کشورها قبول نداریم و آن را استعماری می‌خوانیم، نمی‌تواند ارز حاصل از صادرات یا حتی نفت را به حساب‌های رسمی بانکی واریز کند و مسئولان بانک مرکزی صریحا می‌گویند ۱۵ میلیارد دلار ارز صادراتی بازنگشته و ارزش‌ها هم به جای بانک‌های رسمی در دست مؤسسات و افراد تراستی است و هیچ تعهدی به دادن آن ندارند. امروز واردات قاچاق بسیار ساده‌تر از واردات رسمی است و به قول داناتان سالانه ۲۰ میلیارد دلار واردات قاچاق داریم. آن وقت می‌خواهیم بازار ارز درست شود؟ دولت از بابت حقوق گمرکی و سود بازرگانی این اقلام قاچاق رقمی حدود ۲۰۰ هزار میلیارد تومان از حقوق گمرکی محروم می‌شود. ولی جلوی قاچاق کالا را نمی‌گیرد یا نمی‌تواند. همین‌طور روزانه ۲۰ میلیون لیتر بنزین از کشور به خارج قاچاق می‌شود و دولت با ارز دولتی همین مقدار بنزین را وارد می‌کند! همین چند قلم ناپسامانی منهای تحریم‌ها می‌تواند کمر دولتی را بشکند. البته دولت و ملت دست به کمر، مجبور شده‌اند راه بروند و یک کشور به زانو درآمده است و هیچ‌کس به فکر احیای سرزمین ایران و حفظ آن نیست و نه دولت و نه مجلس و نه اقتصاددانان و نه روزنامه‌ها و رسانه‌ها نمی‌گویند این بودجه بقدر به حفظ ایران و توقف تخریب آن کمک می‌کند زیرا مازم میهن زبان نسارد و دولت و مجلس فقط از زبان‌های ترسند و درعین‌حال که می‌دانند با وضع فعلی نه این دولت و نه این مجلس نمی‌توانند معیشت مردم را بهبود بخشند برای خالی‌نبودن عریضه و چندصباحی بستن زبان‌ها، تظاهر به بهبود معیشت مردم می‌کنند. به ۲۰ سال گذشته نگاه کنیم، همیشه این حرف‌ها مطرح بوده ولی معیشت مردم بهبود نیافته و بدتر شده است.

تاریخچه

پنجشنبه ۱۱ دی ۱۴۰۴
۱۱ رجب ۱۴۴۷
۱ ژانویه ۲۰۲۶
سال بیست‌ودوم
شماره ۵۲۹۵
۳۰ هزار تومان
۸ صفحه

صفحهٔ اول

رئیس جدید بانک مرکزی وعده داد نرخ دلار را ۶ ماه ثابت نگه دارد

قول بزرگ همتی

شرق: عبدالناصر همتی که پیش از این به دلیل ۱.۵برابرشدن قیمت دلار از سمت وزیر اقتصاد استیضاح شده بود، حالا دوباره به دلیل یک شوک ارزی به کسوت ریاست بانک مرکزی دولت چهاردهم درآمده است. او البته این بار وعده‌ای عجیب داده است: اینکه نرخ دلار را شش ماه ثابت نگه دارد. عبدالناصر همتی که پیش از این سودای تکیه بر صندلی ریاست‌جمهوری را در سر می‌پروراند، سرانجام به‌عنوان وزیر اقتصاد دولت مسعود پزشکیان شروع به کار کرد. یک روز پیش از آغاز به کار رسمی همتی به‌عنوان وزیر اقتصاد، یعنی در ۳۰ مرداد ۱۴۰۳، قیمت هر دلار آمریکا در بازار آزاد حدود ۵۸ هزار تومان بود. عبدالناصر همتی که از ابتدای ورود به کابینه بر طبل تک‌نرخ‌شدن ارز می‌کوبید، در اولین اقدام ارز نیمایی را حذف کرد.بیش از این، تولیدکنندگان

این گزارش رادر صفحه ۳ بخوانید

از ائتلاف تا تخاصم سایه رقابت ریاض–ابوظبی بر سر خاورمیانه

صفحه ۴

ولادت حضرت امام علی (ع) راترکیک می‌کوییم

روزنامه

در «شرق» امروز می‌خوانید: پیام سپاه پاسداران در پی شهادت سنگوی گردان‌های القسام • جلسه شبانه تاجرنیا با ۴ بازیکن • دیپلماسی تنائیاھو با چاشنی تهدید نظامی

برگزیده‌ها

انتخابات‌های مهم سال ۲۰۲۶

اروپا در دوراهی جنگ و انتخابات

صفحه ۴

بایانی باشکوه برای نیم‌فصل با برگزاری دیداری معوق

سایتننوروی لبه تیغ سپاهان

صفحه ۶

دولت نمی‌تواند منتقد خاموش تغییرات قانون مهریه باشد

صفحه ۸

آنچه گذشت

ملت

قهرمان گمشده سیاست

یادداشتی از حامد نقی‌او

صفحه ۲

حق اعتراض

وچگونگی تحقق آن

یادداشتی از محمد مقصود

صفحه ۷

یادداشت

تفاوت ما و آنها

سیدجوادجمالی

کارشناس اقتصاد

در کتاب «نیکوکاران نابکار» نوشته «ها جون چانگ»، اقتصاددان مطرح کُره‌ای، می‌خوانیم: روزی روزگاری در کشوری در حال توسعه یک تولیدکننده خودرو، نخستین خودرو خود را به ایالات متحده صادر کرد. تا آن روز آن شرکت کوچک فقط محصولاتی بنجل تولید کرده بود که کپی‌برداری ضعیفی از محصولات باکیفیت ساخت کشورهای ثروتمندتر بود. اما همین اتفاق برای آن کشور لحظه بزرگی به حساب می‌آمد و صادراتگانش احساس غرور می‌کردند. متأسفانه این محصول با شکست روبه‌رو شد. به نظر اکثر مردم کشور واردکننده، این خودرو زشت بود و خریداران مایل نبودند پول چندانی بابت این خودرو بپردازند. در کشور تولیدکننده بسیاری استدلال می‌کردند که شرکت باید به همان فعالیت اولیه‌اش که تولید ماشین‌آلات ساده نساجی بود، ادامه دهد. هر چه باشد بزرگ‌ترین قلم صادراتی آن کشور ابریشم قلمداد می‌شد. منتقدان معتقد بودند اگر کشور بعد از ۲۵ سال تلاش، هنوز نمی‌توانست خودرو خوبی بسازد، پس آینده‌ای برای این کار وجود نداشت. دولت برای موفقیت هر فرستی را در اختیار این تولیدکننده خودرو گذاشته بود و از طریق دیوار بلند تعرفه، این اطمینان را فراهم کرده بود که خودروساز مزبور در داخل کشور سود فراوانی ببرد. بنابراین منتقدان استدلال می‌کردند که باید ورود خودروهای خارجی آزاد و واردات خودرو از مالیات معاف شود. دیگران نظر مخالف داشتند و استدلال می‌کردند که هیچ کشوری بدون ایجاد صنایع مهم از قبیل تولید خودرو به هیچ جایی نرسیده است. اینان می‌گفتند صرفاً به زمان بیشتری نیاز است تا خودروهایی تولید شود که مورد پسند همه قرار گیرد. زمان این اتفاقات سال ۱۹۵۸ و کشور نام‌برده در پی واقع‌زاین بود. شرکت خودروسازی مزبور هم شرکت توپوتا است. توپوتا با تولید ماشین‌آلات نساجی و با نام «یافندگی خودکار توپوتا» فعالیت اولیه در خود را آغاز کرد و در سال ۱۹۳۳ وارد فعالیت خودروسازی شد.

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات از مخالفان رفع فیلترینگ خواست به طور شفاف دلایل خود را با مردم مطرح کنند

رفع فیلترینگ در بن بست سیاست گذاری

یادداشت

مترو تهران نیازمند توسعه و نگهداری مستمر

ترانه پلدا

معمار و شهرساز

تاکید بر ضرورت پایش فرسودگی تجهیزات در برخی خطوط مترو، خواستار تغییر رویکرد مدیران از «نگهداشت حداقلی» به «نوسازی پیشگیرانه» نیز شد که این رویکرد درست خوب است در همه محیط‌های شهری مورد توجه همه مدیران در حوزه‌های مختلف صنعت نیز قرار بگیرد. زیرا فرسودگی ابزار علامت‌دهنده، حتی بدون خاموشی کامل سیستم، می‌تواند به حادثه مرگ‌بار منجر شود.

واقعیت این است که مترو، مثل هر دارایی دیگر، نگهداری و کنترل مستمر و هر روزی و حداکثری می‌خواهد و نه نوسازی! بسیاری از ما متأسفانه در مورد شهر و خانه، با ماشین و اسباب زندگی‌مان هم همین‌طور می‌اندیشیم و با فرسوده‌خواندن همه‌چیز، خواستار تخریب و نوسازی هر چیزی می‌شویم! در مترو، گاه واکن‌ها مشکل سرمایه‌ش و گرمایش دارند؛ مشکل بسته‌نشدن

یادداشت

از نظم لیبرال جهانی تا رقابت قدرت‌های بزرگ

پرهام پوررمضان

پژوهشگر علم سیاست

لازم را برای بازگشت سیاست قدرت‌محور و تردید درباره نهادهای لیبرال فراهم ساخت. هم‌زمان تغییر در توزیع قدرت مادی در سطح جهانی، بنیان‌های ساختاری نظم لیبرال را به چالش کشید. رشد اقتصادی و فناوریانه چین، احیای نقش نظامی روسیه و افزایش وزن ژئوپلیتیک قدرت‌های منطقه‌ای، باعث شد برتری نسبی ایالات متحده و متحدانش دیگر بدیهی تلقی نشود. این تحولات نه‌تنها موازنه قدرت را دگرگون کردند، بلکه نشان دادند که ادغام در اقتصاد جهانی الزاما به هم‌گرایی سیاسی و هنجاری منتهی نمی‌شود. از این منظر، نظم لیبرال بیش از آنکه نظم «جهانی» باشد، به نظمی محدود به حوزه نفوذ غرب تبدیل شد. در چنین شرایطی، رقابت قدرت‌های بزرگ بار دیگر به منطق مسلط سیاست بین‌الملل بدل شده است. این رقابت صرفاً نظامی نیست، بلکه حوزه‌هایی مانند فناوری‌های راهبردی، زنجیره‌های تامین، انرژی، روایت‌های هنجاری و حتی نهادهاسازی بین‌المللی را در بر می‌گیرد. ایالات متحده و چین به‌عنوان دو بازیگر محوری، تلاش می‌کنند قواعد بازی را به نفع خود بازتعریف کنند؛ درحالی‌که روسیه، اتحادیه اروپا و دیگر قدرت‌ها نیز هریک به شیوه‌ای در این میدان نقش‌آفرینی می‌کنند. نتیجه، نظامی رقابتی و پرتنش است که در آن همکاری تابعی از موازنه قدرت و محاسبات امنیتی شده است. در این گذار، نقش قدرت‌های میانی و منطقه‌ای نیز دستخوش تغییر شده است. این بازیگران، به جای پیروی صرف از یک بلوک مسلط، بیش‌ازپیش به راهبردهای چندسویه و انعطاف‌پذیر روی آورده‌اند. سیاست خارجی آنها ترکیبی از همکاری ژرف‌بینانه، موازنه‌سازی و بهره‌گیری از شکاف میان قدرت‌های بزرگ است. چنین رفتاری نه‌تنها نشانه کاهش انسجام نظم لیبرال است، بلکه بیانگر سیّال‌شدن ساختار نظام بین‌الملل و افزایش عدم قطعیت در قواعد آن به شمار می‌رود. حال با توجه به موارد ذکرشده، ادامه روند را در قالب سناریوهایی بیان خواهیم کرد:

سناریو نخست: بازتولید محدود نظم لیبرال در قالب رقابت مدیریت‌شده

در این سناریو، نظم لیبرال جهانی به طور کامل فرو نمی‌باشد، بلکه در شکل تعدیل‌شده و کم‌ادعتری بازتولید می‌شود. ایالات متحده همچنان نقش محوری خود را احفظ می‌کند، اما می‌پذیرد که قدرت‌های بزرگ دیگر به‌ویژه چین سهم بیشتری در مدیریت نظم جهانی داشته باشند.

نگاهی به یادداشت اخیر عباس عراقچی و اعلام آمادگی برای مذاکرات، هم‌زمان با سفر نتانیاھو به آمریکا و دیدار با ترامپ

کدگذاری دیپلماتیک

در میانه بحران

صفحه ۲

این گفت‌وگورا در صفحه ۵ بخوانید.عکس: مهدی‌تاکای شرق

صفحه ۳

صفحه ۷

صفحه ۳

صفحه ۴